Perustuslakivaliokunta

Keskiviikko 28.4.2021 klo 10.30—11.12

Läsnä
puheenjohtaja Antti Rinne sd
jäsen Outi Alanko-Kahiluoto vihr (1, 2, 3) (4 osittain)
jäsen Maria Guzenina sd
jäsen Olli Immonen ps
jäsen Mikko Kinnunen kesk (4, 5, 6, 7, 8) (3 osittain)
jäsen Anna Kontula vas
jäsen Mats Löfström r
jäsen Jukka Mäkynen ps
jäsen Sakari Puisto ps
jäsen Wille Rydman kok
jäsen Ari Torniainen kesk (4, 5, 6, 7, 8) (3 osittain)
jäsen Heikki Vestman kok
jäsen Tuula Väätäinen sd (1, 2, 3) (4 osittain)
varajäsen Johannes Koskinen sd

Sihteerit
valiokuntaneuvos Johannes Heikkonen
valiokuntaneuvos Mikael Koillinen
valiokuntaneuvos Liisa Vanhala

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 12 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Kokous todettiin päätösvaltaiseksi.

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vaalilain 9 ja 46 §:n väliaikaisesta muuttamisesta
Hallituksen esitys HE 60/2021 vp
Asiantuntijalausunto HE 60/2021 vp PeV 28.04.2021 erityisasiantuntija Laura Nurminen, oikeusministeriö Asiantuntijalausunto A 3
Asiantuntijalausunto HE 60/2021 vp PeV 28.04.2021 professori Janne Salminen Asiantuntijalausunto B 3

Asia on saapunut perustuslakivaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Valiokunta hyväksyi ennakkokäsittelyssä suoritetut toimenpiteet.

Merkittiin tiedoksi, että seuraavat asiantuntijat on kuultu epävirallisessa etäkokouksessa 28.4.2021:

Valiokunnassa olivat kuultavina:
- erityisasiantuntija Laura Nurminen, oikeusministeriö, liite
- ministeri Lauri Tarasti
- professori Janne Salminen, liite

Valiokunta lopetti asiantuntijakuulemisen.

Valiokunta kävi valmistavan keskustelun.

4. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi (menettelyasetus)

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 34/2016 vp

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi lausuntoluonnoksen muutettuna.

Lisättiin kappaleen 1 loppuun kaksi uutta virkettä seuraavasti: "Valiokunta on todennut, että kirjelmässä U 61/2020 vp käsitellyllä ehdotuksella asetukseksi toiminnasta muuttoliikkeeseen ja turvapaikanhakuun liittyvissä kriisi- ja force majeure -tilanteissa on tiivis liittymä menettelyasetukseen (PeVL 2/2021 vp, kappale 12). Kriisi- ja force majeure -tilanteita koskevassa asetuksessa ehdotetaan mahdollisuutta tilapäisiin poikkeuksiin tietyistä turvapaikka- ja paluumenettelyä ja määräaikoja koskevista säännöksistä."

Lisättiin lausuntoon uusi kappale kappaleen 1 jälkeen seuraavasti: "Menettelyasetuksen uudistaminen on valtioneuvoston kannan mukaan yhteisen turvapaikkajärjestelmän toiminnan kannalta keskeistä, sillä jäsenvaltioihin tarvitaan yhdenmukaisemmat menettelyt turvapaikkahakemusten käsittelyyn. Sujuvat ja laadukkaat turvapaikkamenettelyt takaavat valtioneuvoston mukaan, että hakija voi luottaa asiansa oikeudenmukaiseen käsittelyyn ja ratkaisu tehdään kohtuullisessa ajassa. Perustuslakivaliokunta pitää järjestelmän tehokkuutta tärkeänä myös siltä kannalta, että suojelua voidaan sitä tarvitseville myöntää ripeästi. Valiokunta on pitänyt sinänsä tärkeänä myös, että lainsäädännössä kiinnitetään huomiota tuomioistuinten mahdollisuuksiin toimia perustuslain 21 §:n 1 momentissa edellytetyllä tavalla asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä (ks. esim. PeVL 16/2019 vp, s. 4, PeVL 29/2017 vp, s. 3). Nyt arvioitavan kaltaisessa perus- ja ihmisoikeusherkässä sääntely-yhteydessä lainvalmistelun yksinomaisena tavoitteena ei kuitenkaan valiokunnan mukaan tule olla vain käsittelyn nopeuttaminen ja tehostaminen (PeVL 34/2016 vp, s. 3—4, PeVL 8/2018 vp, s. 3, PeVL 2/2021 vp, kappale 18)."

Lisättiin lausuntoluonnoksen kappaleen 4 toiseksi viimeiseen virkkeeseen sanat "puhtaasti tilastollinen" ja viimeiseen virkkeeseen sana "selvästi".

Korvattiin lausuntoluonnoksen kappaleen 11 toiseksi viimeinen virke kappaleen 12 toisella virkkeellä. Poistettiin kappaleen 11 viimeisestä virkkeestä sana "hyvin".

Poistettiin lausuntoluonnoksen kappaleen 12 ensimmäinen virke.

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

5. Hallituksen esitys eduskunnalle hyvinvointialueiden perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi sekä Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 12 ja 13 artiklan mukaisen ilmoituksen antamiseksi

Hallituksen esitys HE 241/2020 vp
Asiantuntijalausunto HE 241/2020 vp PeV 27.04.2021 professori Veli-Pekka Viljanen Asiantuntijalausunto A 5
Asiantuntijalausunto HE 241/2020 vp PeV 27.04.2021 professori Mikael Hidén Asiantuntijalausunto B 5
Asiantuntijalausunto HE 241/2020 vp PeV 27.04.2021 professori Olli Mäenpää Asiantuntijalausunto C 5
Asiantuntijalausunto HE 241/2020 vp PeV 27.04.2021 professori Kaarlo Tuori Asiantuntijalausunto D 5
Asiantuntijalausunto HE 241/2020 vp PeV 28.04.2021 vaalijohtaja Arto Jääskeläinen, oikeusministeriö Asiantuntijalausunto E 5
Asiantuntijalausunto HE 241/2020 vp PeV 28.04.2021 ministeri Lauri Tarasti Asiantuntijalausunto F 5
Asiantuntijalausunto HE 241/2020 vp PeV 28.04.2021 professori Kimmo Grönlund Asiantuntijalausunto G 5
Asiantuntijalausunto HE 241/2020 vp PeV 28.04.2021 akatemiatutkija, yliopistonlehtori Hanna Wass Asiantuntijalausunto H 5
Asiantuntijalausunto HE 241/2020 vp PeV 28.04.2021 professori Janne Salminen Asiantuntijalausunto I 5

Merkittiin tiedoksi, että seuraavat asiantuntijat on kuultu epävirallisessa etäkokouksessa 27.4.2021:

Valiokunnassa olivat kuultavina:
- professori Veli-Pekka Viljanen, liite
- professori Mikael Hidén, liite
- professori Olli Mäenpää, liite

Valiokuntaan on saapunut kirjallinen lausunto:
- professori Kaarlo Tuori, liite

Merkittiin tiedoksi, että seuraavat asiantuntijat on kuultu epävirallisessa etäkokouksessa 28.4.2021:

Valiokunnassa olivat kuultavina:
- vaalijohtaja Arto Jääskeläinen, oikeusministeriö, liite
- ministeri Lauri Tarasti, liite
- professori Kimmo Grönlund, liite
- akatemiatutkija, yliopistonlehtori Hanna Wass, liite
- professori Janne Salminen, liite

Valiokunta päätti lisäasiantuntijoista. Kutsutaan kuultaviksi: oikeustieteen tohtori, dosentti Liisa Nieminen ja Suomen Kuntaliiton edustaja.

Keskusteltiin asiaa kokoavasta asiantuntijakuulemisesta sosiaali- ja terveyspalveluiden riittävyyden turvaamisesta. Todettiin kokoavan kuulemisen ajankohdaksi perjantai 7.5. kello 9.00 ja maanantai 10.5. kello 11.

6. Asian M 4/2019 vp asiakirja-aineistoon kohdistuva tietopyyntö

Sihteeri esitteli tietopyynnön, joka kohdistuu asian M 4/2019 vp asiakirja-aineistoon sisältyvään esitutkintapöytäkirjaan. Valiokunta on 8.12.2020 tehnyt aineiston salassapitoa koskevan päätöksen (PeVP 94/2020 vp, § 3). Valiokunta päätti valiokunnan sihteerin ehdotuksesta, että asiassa ei ole syytä poiketa hiljattain tehdystä päätöksestä. Valiokunta hylkäsi tietopyynnön siltä osin, kun se kohdistuu salassa pidettäviin asiakirjoihin.

7. Muut asiat

- Valiokunta päätti pitää virallisen etäkokouksen torstaina 29.4.2021 klo 10.45.

8. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on epävirallinen etäkokous torstaina 29.4.2021 klo 10.00.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Mikael Koillinen